

Харченко Н.В., д.е.н., доц., Шаманська Н.В., магістрант групи ОА-16-2мд

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК ЗАСІБ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ОАОА

Ринкові механізми неспроможні забезпечити справедливую оплату праці, через що зростає потреба у зваженому посиленні державного регулювання доходів населення. Одним із важливих механізмів реалізації соціальної політики держави та засобів її безпосереднього впливу на оплату праці є законодавче встановлення мінімальної заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче за яку не може провадитися оплата за виконану працівником місячну, погодинну норму праці (обсяг робіт).

Метою запровадження мінімальної заробітної плати є: усунення надмірної експлуатації робітників, які виконують прості роботи; протидія недобросовісній конкуренції, яка досягається за допомогою різкого зниження заробітної плати; підвищення найнижчих рівнів заробітної плати з метою підвищення загального рівня оплати праці; координація заходів соціальної політики щодо перерозподілу національного доходу, а також економічної політики, що пов'язана з розвитком економіки. [1]

Мінімальна заробітна плата виконує ряд функцій:

- відтворювальна - забезпечення відтворення робочої сили;
- еталонна - формування базового орієнтиру у встановленні рівня державної соціальної підтримки і пенсійного забезпечення населення;
- зарплатоорганізовувальна - встановлення мінімальної тарифної ставки найманих працівників за просту, некваліфіковану працю;
- регулювальна - створення умов для диференціації трудових доходів і ведення переговорів між найманими працівниками та роботодавцями;
- соціальна - гарантування задоволення основних життєвих потреб працівників. [2]

При встановленні мінімальної заробітної плати мають ураховуватися:

- соціальні чинники (прожитковий мінімум або межа бідності, динаміка цін, вартість життя та її зміни, розмір заробітних плат і соціальних виплат, диференціація доходів населення, потреби працівників та їх сімей, порівняльний рівень життя інших соціальних груп);
- економічні фактори (потреби економічного розвитку, продуктивність праці, бажаність досягнення і підтримання високого рівня зайнятості) [3]

Величина мінімальної заробітної плати має загалом позитивну тенденцію. Так, лише упродовж останніх десяти років її розмір збільшився у 6,9 рази і на початок 2017 року становить 3200грн. Мінімальна заробітна плата останніми роками встановлювалася на тому рівні, щоб забезпечити прожитковий мінімальний дохід населення. Проте, з січня 2017 року, прийнято принципово новий підхід у державному регулюванні основних соціальних показників, і показник мінімальної заробітної плати суттєво підвищено. Так, на сьогодні він удвічі перевищує прожитковий мінімум, що являється одним з кроків до подолання бідності. При цьому враховується науково обґрунтована позиція щодо виконання заробітною платою функції життєдіяльності не лише певної зайнятої особи, але й її утриманців.

Отже, діючий в Україні механізм визначення мінімальної заробітної плати передбачає її узгодження лише з рівнем мінімальних життєвих потреб населення та не враховує тенденції продуктивності праці, а також рівень тіньових заробітків і середньої офіційної заробітної плати в країні. Доцільно удосконалювати і більш ретельно досліджувати параметри впливу мінімальної заробітної плати на доходи працюючої частини населення: співвідношень мінімальної заробітної плати і прожиткового мінімуму, мінімальної і середньомісячної зарплати, темпів економічного зростання і зміни розміру мінімальної заробітної плат, а

також частки найманих працівників, які отримують заробітну плату меншу за мінімальний її рівень.

Література:

1. Мельниченко О.А. Підвищення мінімальної заробітної плати як запорука поліпшення добробуту населення /О.А.Мельниченко // Держ. упр. та місц. самоврядування: матеріали X міжнар. наук. конгресу, 26 берез. 2010 р. – Х. : Магістр, 2010. – с. 328-329.

2. Новак І. Мінімальна заробітна плата: методичні підходи до визначення та вплив на ринок праці /І.Новак // Україна: аспекти праці. – 2012. - № 5. – С. 23-29.

3. Пишуліна О.М. Соціальне значення мінімальної заробітної плати та її роль у формуванні ціни робочої сили на ринку праці України/ О.М. Пишуліна// Стратегічні пріоритети. - №4(5).-2007.- с. 134-141.